

نوبنیاد

روزنامه سراسری
صبح ایران

عزم نمایندگان برای پایان تعطیلی صحن

تعداد قابل توجهی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی با تاسیس مجمع نمایندگان ملت مبعوث دارند تا به فضای رخوت و رکود حاکم بر پارلمان پایان دهند. تعطیلی چندماهه جلسات علنی صحن و به دنبال آن برگزاری جلسات پرانتقاد مجازی که با ایرادات فنی و حقوقی همراه بود جمعی از نمایندگان مجلس را بر آن داشت تا با یک تحول درون ساختاری به این فضا پایان دهند. علاوه بر مطالبه برگزاری جلسات علنی صحن، بازگشت شان نظارتی مجلس و حساب‌کشی از وزرای ضعیف و ناکارآمد دولت نیز از جمله اهداف مجمع نمایندگان ملت مبعوث معرفی شده است.

۲

هدف قرار گرفتن شناورهای آمریکایی؛ یک تصور قدیمی
در باره مصونیت ناوگان واشنگتن را شکست

شلیک به ناو فاز جدید پاسخ

اسماعیلی، وزیر ارشاد دولت شهید رئیسی؛

در «دولت عبرت» واقعیت‌ها فدای وعده‌ها شد

۳

اقدامی دیگر از ستاد ویژه ساماندهی فضای مجازی؛

حفره‌سازی بعد از موازی‌کاری

۳

شورای حکام و شورای امنیت؛ هیولاهای خیالی

پدرام حسینی
روزنامه‌نگار

صفحه ۱۱

فرهنگی

«لانچر را پیدا کنید» ساخته می‌شود!

فیلم سینمایی «لانچر را پیدا کنید» به تهیه‌کنندگی منوچهر محمدی پروانه ساخت گرفت تا به عنوان نخستین فیلم جنگی سینمای ایران که تماماً با هوش مصنوعی ساخته می‌شود، وارد مرحله تولید شود.

صفحه ۵

اقتصادی

مسکن استیجاری؛ از خانه‌های سازمانی تا زائرشهر

در شرایطی که نهضت ملی مسکن همچنان با کندی پیش می‌رود و بخش ساختمان در سال ۱۴۰۴ نیز با رشد منفی ۱۵.۸ درصدی مواجه شده، وزارت راه و شهرسازی، سیاست مسکن استیجاری را به عنوان یکی از محورهای مداخله در بازار اجاره مطرح کرده است.

با نزدیک شدن به نشست فصلی شورای حکام در هفته آینده، به طور قطع باید منتظر بازگشت ادبیات آشنای برجانی‌ها و طیف روحانی و ظریف بود؛ همان جماعتی که در سال‌های گذشته، قطعنامه شورای امنیت را مترادف با جنگ، انزوای کامل و فروپاشی اقتصادی معرفی می‌کردند و «اجماع بین‌المللی» را همچون هیولایی شکست‌ناپذیر به افسار عمومی نشان می‌دادند. این راهبرد در انتخابات ۱۳۹۲ و سپس در مسیر تحمیل برجام، یکی از مهم‌ترین ابزارهای سیاسی آنان بود...

متن کامل در صفحه ۷

روز گذشته و با انتخاب نمایندگان، هیئت رئیسه مجمع نمایندگان ملت مبعوث انتخاب و معرفی شدند

عزم نمایندگان برای پایان تعطیلی صحن

نمایندگان مجلس را بر آن داشت تا با یک تحول درون ساختاری به این فضا پایان دهند. علاوه بر مطالبه برگزاری جلسات علنی صحن، بازگشت شان نظارتی مجلس و حساب‌کشی از وزرای ضعیف و ناکارآمد دولت نیز از جمله اهداف مجمع نمایندگان ملت مبعوث معرفی شده است.

تعداد قابل توجهی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی با تاسیس مجمع نمایندگان ملت مبعوث تصمیم دارند تا به فضای رخوت و رکود حاکم بر پارلمان پایان دهند. تعطیلی چندماهه جلسات علنی صحن و به دنبال آن برگزاری جلسات پرائتقاد مجازی که با ایرادات فنی و حقوقی همراه بود جمعی از

ایجاد تعامل موثر با مردم مبعوث شده جهت پیگیری تحقق مطالبات آنها ازجمله خونخواهی امام شهید و قصاص و انتقام از آمرین و عاملین شهادت ایشان و سایر شهدهای دو جنگ تحمیلی دوم و سوم تاکنون و نیز پیگیری تحقق اصول و ارزشهای انقلاب اسلامی در سلامت اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی جامعه و ترویج سبک زندگی ایرانی-اسلامی با هدف تحکیم بنیان خانواده بویژه در حوزه عفاف و حجاب و مبارزه مستمر با فساد و مفسدین اقتصادی. ۷. تعامل موثر و کمک کننده با دولت و سایر ارکان و نهادهای خدمت‌رسان به مردم به منظور ارتقاء عملکرد آنها.

نکته قابل توجه در این میان، مخالفت صریح تیم نزدیک به رئیس مجلس با تشکیل این مجمع بود. احمدی عضو کمیسیون امنیت ملی، یوسفی، نایب رئیس کمیسیون امور داخلی و شوراها و فرهاد ابراهیم‌پور نایب رئیس کمیسیون آموزش مجلس از جمله نمایندگانی بودند که به صراحت علیه مجمع تازه تاسیس نمایندگان انقلاب موضع گرفتند. روزنامه صبح نو نیز با تیتیر جبهه درون جبهه نساژیم از تاسیس مجمع نمایندگان ملت مبعوث انتقاد کرد.

ولایت مطلقه فقیه و ذیل پرچم مقدس جمهوری اسلامی ایران.

۳. برنامه ریزی و اقدام برای تحقق مجلس قوی، کارآمد و انقلابی و صیانت از جایگاه رفیع مجلس شورای اسلامی با تسریع و تعمیق در امر قان‌نگذاری و نظارت با بهره‌گیری از بیانیه گام دوم بعنوان وصیتنامه تفصیلی رهبر شهید انقلاب به مسوولان و مردم عزیز ایران اسلامی از مسیر اجرای دقیق کامل آیین‌نامه داخلی بدون برخورد سلیقه‌ای و پیگیری تشکیل حضوری صحن علنی با رعایت ملاحظات امنیتی و حفاظتی.

۴. تقویت شاخصه‌های مقاومت در برابر نظام سلطه و سازشکاران داخلی و نیز حمایت قانونی و عملی از همه عناصر محور مقاومت در برابر دشمن آمریکایی-صهیونی و صیانت از دستاوردهای بی‌بدیل مقاومت امت اسلامی در برابر دشمنان از جمله حفظ حاکمیت راهبردی ایران بر تنگه هرمز.

۵. تحقق پیگیری پیام علی‌الاصول رهبر رشید انقلاب، بویژه مطالبه شروط ایشان و تعهدات مسوولان ذیربط برای مطالبه حقوق ملت ایران از آمریکای مستاصل و جنایتکار بویژه دریافت غرامت تک تک خسارتها و شهدا و جانبازان. ۶.

حامد نیک‌نژاد
روزنامه‌نگار

روز گذشته انتخابات هیئت رئیسه مجمع نمایندگان ملت مبعوث انجام شد که بر این اساس مصطفی طاهری به عنوان رئیس و حجت الاسلام و المسلمین قاسم روان بخش به عنوان نایب رئیس اول و مالک شریعتی نیاسر به عنوان نایب رئیس دوم انتخاب شدند. همچنین حجت الاسلام علیرضا سلیمی به عنوان سخنگو، زهره لاجوردی به عنوان دبیر اول، مرتضی محمودی به عنوان دبیر دوم و علی اصغر نخعی راد به عنوان خزانه دار انتخاب شدند. طبق این گزارش اصول کلی حاکم بر مجمع نمایندگان ملت مبعوث به شرح زیر اعلام شده است.

۱. تلاش موثر و برای حرکت در مسیر امام راحل (ره) و امام شهید (قدس سره) و تحقق پیامهای رهبر رشید انقلاب امام سید مجتبی حسینی خامنه‌ای بویژه نخستین پیام معظم له به اجلاس هیئ سوم مجلس دوازدهم و سیاستهای کلی ابلاغی.

۲. رعایت نعمت عظیم وحدت ملی و انسجام بی‌بدیل ارزانی شده به ملت جان‌فدا و مبعوث شده، حول محور

بهارستان

مجلس شعبه دوم دولت شد؟

حجت‌الاسلام محمد تقی نقد علی در نشست علنی دیروز (یکشنبه ۱۵ شهریور ماه) مجلس شورای اسلامی که به صورت مجازی برگزار شده است، در تذکره با انتقاد از مواضع معاون اول رئیس جمهور در مورد طرح مقابله با نفوذ گفت: آقای معاون اول در جایی مطرح می‌کند که آقای قالیباف به ما قول داده است طرح مقابله با نفوذ را از دستور کار خارج کنند و پس از آن آقای نیکزاد از قول آقای قالیباف گفت که ایشان چنین حرفی نزده اما این کفایت نمی‌کند و آقای عارف باید صراحتاً در رسانه‌ها اعلام کنند که دروغ گفته است. نماینده مردم خمینی شهر در مجلس گفت: آنچه معاون اول نسبت به مجلس گفتند دروغ نارواست، اگر دولت خیلی تمایل دارد بالای سر مجلس بزند شعبه دوم دولت و مثل اینکه خیلی هم نسبت به این موضوع بی‌میل نیستند و به دنبال آن هستند که مجلس را به کلی از صحنه خارج کنند. مگر مجلس شعبه دوم دولت است؟ مجلس استقلال دارد و آقای معاون اول باید بابت اظهارات خود عذرخواهی کند. در پاسخ به این تذکره، قالیباف تصریح کرد: این که مطرح می‌کنید مجلس یک شعبه از دولت است، حرف خوبی نیست، آن هم با توجه به شرایطی که بر کشور حاکم است و همه حرف از وحدت و همدلی می‌زنیم این ادبیات مناسب نیست و من حتماً مثل شما سخن نمی‌گویم و اختیار صحبت‌های خود را دارم. از شما متعجبم و آقای نیکزاد هم به درستی گفتند و شخص معاون اول رئیس جمهور آقای عارف می‌دانند من با ایشان در موضوع طرح نفوذ هم‌کلام نشدم و این بحث نبوده است.

خبر کوتاه

نبویان: فرصت‌سوزی، خسارت‌آور است

حجت‌الاسلام نبویان عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس اظهار داشت: اگر قرار نیست نفت بفروشیم، نباید هیچ کشوری در منطقه نفت بفروشد دولت تروریست آمریکا به نفتکش‌های ملت ایران حمله کرده است، این امر نتیجه سهل انگاری و عدم اقدام به موقع است، ایران باید تمام پالایشگاه‌های منطقه، بندر ینبع، فجیره، تمام نفتکش‌ها و آب شیرین کن‌ها را به آتش بکشد، وی تأکید کرد: اگر قرار نیست ملت ایران نفت بفروشد، نباید هیچ کشوری در منطقه از فروش نفت بهره‌برد. مسوولین محترم؛ فرصت‌سوزی، خسارت‌آور است.

بهادری جهرمی: نمایش ضعف، مشکل مردم را مضاعف می‌کند

سخنگوی دولت سیزدهم در واکنش به پاسخ قاطع نیروهای مسلح کشورمان به تجاوزات دشمن آمریکایی در حساب کاربری خود ضمن قدردانی از پاسخ قاطع مدافعان امنیت کشور نوشت: «نمایش ضعف، مشکل مردم و کشور را مضاعف می‌کند و بالعکس امنیت اقتصادی کشور و حل مشکلات در گرو قوی بودن و قوی عمل کردن است.»

پیام تسلیت جلیلی در پی درگذشت مصطفی واحدی

دکتر سعید جلیلی نماینده رهبر انقلاب در شورای عالی امنیت ملی درگذشت هنرمند انقلابی مصطفی واحدی را تسلیت گفت. در پیام جلیلی آمده است: رحلت مصطفی عزیز و همکاران گرامی‌اش تمام دوستان را به سوگ نشاند. اخلاص، صفا، مجاهدت و بی‌ادعایی مصطفی از او گوه‌ری در تراز فرزندان انقلاب اسلامی ساخته بود که گویا فراق امام شهید را نتوانست تحمل کند. خداوند این رهرو صدیق راه ولایت را با شهدا محشور فرماید و به خانواده عزیز او اجر، صبر و آرامش دهد.

دوران پاسخ‌های متناسب به پایان رسیده است

رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: ضربات سهمگین نیروهای نظامی جمهوری اسلامی ایران به پایگاه‌های آمریکا، سردمداران این کشور را در شرایط استیصال قرار داده است. محمد باقبر قالیباف تصریح کرد: آمریکایی‌ها حتماً فهمیده‌اند که دوران «پاسخ‌های متناسب» به پایان رسیده است و ضربات مادر عملیات‌های اخیر به پایگاه‌های متجاوز، تنها یک شروع بود و اگر تا امروز نفهمیده‌اند تا دیر نشده باید بفهمند که قواعد بازی عوض شده است و از این پس، هرگونه تجاوز به منافع و امنیت ایران، پاسخی «سریع‌تر، سنگین‌تر و دردناک‌تر» دریافت خواهد کرد. البته در کنار میدان نظامی، امروز اصلی‌ترین نبرد ما در میدان تولید و معیشت مردم است. نوسانات شدید قیمت ارز، تورم، بیکاری و مدیریت بازار، چالش‌های اساسی هستند که به معیشت مردم فشار جدی وارد کرده و در سالی که توسط رهبر معظم انقلاب با عنوان «اقتصاد مقاومتی در سایه وحدت ملی و امنیت ملی» نام‌گذاری شده، باید با تکیه بر تولید داخلی و استفاده از ظرفیت‌های فناورانه نخبگان جوان، برای آنها تدبیر و راه حل کوتاه‌مدت و دائمی داشت.

✓ اسماعیلی: در «دولت عبرت» واقعیت‌ها فدای وعده‌ها شد

در پی اظهارات اخیر حسن روحانی درباره رفراندوم، محمد مهدی اسماعیلی، وزیر ارشاد دولت شهید رئیسی اظهار داشت: در حالی که ایران امروز در تقابل با تجاوزات گسترده دشمن، به مرحله‌ای از پذیرش

جهانی پیروزی‌های استراتژیک خود رسیده است، تضاد عجیبی میان واقعیت‌های میدانی و مواضع برخی جریان‌های سیاسی در داخل کشور به چشم می‌خورد. وی افزود: داده‌های افکارسنجی‌های معتبر، پشتیبانی بی‌سابقه‌ی مردم از مسیر مقاومت و ارکان انقلاب اسلامی را تایید می‌کنند؛ اما در همین لحظه، جریان «برجام‌آفرینان» با طرح دوباره‌ی رفراندوم، گویی در دنیایی موازی به سر می‌زنند. اسماعیلی ادامه داد: بسیار تکان‌دهنده است که شاهد باشیم کسی که هشت سال سکان هدایت اجرایی کشور را بر عهده داشته و در رأس تصمیم‌گیری قرار بود، اکنون با ادبیاتی شبیه به جریان‌های اپوزیسیون، راهکارهایی

با تصویب ستاد ویژه ساماندهی و راهبری فضای مجازی، ممنوعیت اطلاع‌رسانی دستگاه‌های اجرایی در پیام‌رسان‌های غیربومی برداشته شد

حفره‌سازی بعد از موازی‌کاری

حواشی ستاد ویژه ساماندهی و راهبری فضای مجازی تمامی ندارد. این ستاد که با دستور پزیشکیان و در موازی‌کاری آشکار با شورای عالی فضای مجازی تشکیل شده، هرچند پس از انتقادات گسترده و تذکریون عدالت اداری از برخی شئون اجرایی و سیاستگذاری منع شده اما اقدام دیروز آن در لغو ممنوعیت اطلاع‌رسانی دستگاه‌های اجرایی در پیام‌رسان‌های غیربومی مجدداً نگاه‌اره با سمت این تشکیلات پرحرف و حدیث برگردانده است. رسمیت‌بخشی به پیام‌رسان‌های غیربومی و عموماً آمریکایی در میانه جنگ تمام‌عیار و چشم‌پوشی از موضوعات حیاتی چون احتمال درز اطلاعات حساس و یا بسترسازی برای حمله‌های سایبری موضوعی نیست که بتوان از آن چشم‌پوشی کرد.

جعفر کاظمی
روزنامه‌نگار

ستاد ویژه ساماندهی و راهبری فضای مجازی که اردیبهشت‌ماه امسال با دستور پزیشکیان و به ریاست عارف معاون اول رئیس جمهور تشکیل شده بود از همان ابتدای کار با چالش موازی‌کاری با شورای عالی فضای مجازی مواجه شد، موضوع مهمی که به شکایت تعدادی از اعضای حقیقی شورای عالی فضای مجازی به دیوان عدالت اداری و مطالبه برای انحلال ستاد تازه تاسیس انجامید. در نهایت و وعده رئیس دولت مبنی بر اینکه این ستاد صرفاً نقش مشورتی خواهد داشت و تضمین به اصلاح اساسی سند تاسیس آن، دیوان عدالت اداری پرونده ابطال آن را مختومه اعلام کرد.

۱۹ خرداد گذشته در قرار صادره دیوان عدالت اداری آمد بود: «با عنایت به اینکه براساس نامه شماره ۲۳۴۲۶ مورخ ۱۷/۱۴۰۵ رئیس دفتر رئیس جمهور که متضمن اعلام موافقت رئیس جمهور با اصلاح بند ۲ تبصره (ه) ذیل ماده ۵ سند ایجاد ستاد ویژه ساماندهی و راهبری فضای مجازی کشور است مقرر شده که ستاد فوق در جریان اعمال وظایف و اختیاراتش نظربیشنهادهی خود را در نهایت به رئیس جمهور ارائه می‌کند تا رئیس جمهور به اتخاذ تصمیم در خصوص موضوع بپردازد و با این حکم در ساختار و کارویژه‌های ستاد ویژه ساماندهی و راهبری فضای مجازی کشور تغییرات اساسی ایجاد شده و در نتیجه آن رسیدگی به شکایات مطروحه موضوعاً منتفی گردیده است لذا موجهی

را پیشنهاد می‌دهد که در تضاد کامل با اراده ملت و دستاوردهای ملی است. رئیس بنیاد شهید رئیسی تصریح کرد: این رویکرد، بازخوانی دردناکی از دوران «دولت عبرت» است؛ دورانی که در آن واقعیت‌های استراتژیک کشور، فدای توهّمات دیپلماتیک و وعده‌های واهی شد. وی گفت: طرح رفراندوم در مقطعی که ایران در اوج پیروزی است و ملت در پشتیبانی از حاکمیت ملی ماه هاست در میادین و خیابان‌ها ایستاده‌اند، نه تنها با منطق نظامی و سیاسی روز سازگار نیست، بلکه نشان‌دهنده یک «گسست عمیق» از واقعیت‌هاست. اسماعیلی افزود: بازگشت به الگوهای شکست‌خورده و ترویج رویکردهایی که در خدمت تضعیف اراده ملی است، تنها نتیجه‌اش تکرار مصائب گذشته و باز کردن درهای نفوذ برای دشمن است.

جمله اینکه، در سال‌های اخیر، حملات سایبری از یک تهدید حاشیه‌ای به بخشی از منازعات امنیتی میان کشورها تبدیل شده‌اند. گزارش‌های منتشرشده درباره تحولات سایبری مرتبط با جنگ اخیر نیز نشان می‌دهد که جاسوسی سایبری، نفوذ به سامانه‌های ارتباطی و دسترسی به اطلاعات حساس، بخشی از الگوی جدید عملیات در این عرصه است.

در چنین شرایطی، باز کردن مسیر استفاده رسمی دستگاه‌های دولتی از پیام‌رسان‌های خارجی اگر با پروتکل‌های دقیق امنیتی همراه نباشد، می‌تواند خطر حمله علیه دستگاه‌های اجرایی را افزایش دهد چراکه در عمل، رفع ممنوعیت می‌تواند زمینه استفاده گسترده‌تر و آسان تر کارکنان و مدیران دستگاه‌ها از این سکوها را فراهم کند.

گفتنی است اخیراً جمعی از اندیشکده‌ها در نامه‌ای خطاب به رئیس جمهوری اسلامی ایران و رئیس شورای عالی فضای مجازی مطالبه انحلال ستاد «ساماندهی و راهبری فضای مجازی» و احیای جلسات شورای عالی فضای مجازی و بازگشت به قانون اساسی و منویات مقام معظم رهبری را مطالبه کردند.

خبر کوتاه

سرلشکر عبداللّهی: تسلیم نمی‌شویم

سرلشکر پاسدار خلبان علی عبداللّهی رئیس ستادکل نیروهای مسلح و فرمانده قرارگاه مرکزی حضرت خاتم‌الانبیا (ص) در نشست تخصصی متولیان عرصه جنگ نرم، با اشاره به ابعاد پیچیده توطئه‌های همه‌جانبه نظام سلطه علیه کشورمان تأکید کرد: روایت جنگ و پیشی گرفتن از جنگ سخت، یک هنرست‌رگ است و امروز دشمن درگیر یک جنگ تمام‌عیار ترکیبی، نرم و شناختی علیه ملت و کشور ایران است. وی با تبیین ریشه‌های استکباری و محاسبات غلط دشمنان افزود: ملتی که به خداوند متعال اتکا داشته باشد، همواره پیروز میدان است. آمریکایی‌ها بیش از هشتاد سال است که از هیچ کشوری جواب منفی نشنیده‌اند و انتظار و تصور غلط آن‌ها پیش از تجاوز به ایران نیز تسلیم این ملت بزرگ بود؛ خیالی باطل که هرگز محقق نخواهد شد. رئیس ستادکل نیروهای مسلح و فرمانده قرارگاه مرکزی حضرت خاتم‌الانبیا (ص) با اشاره به راهبرد دشمنان آمریکایی و صهیونیستی در جبران شکست‌های منطقه‌ای و نظامی در جنگ با ایران و جبهه مقاومت تصریح کرد: دشمنان صهیونیستی و آمریکایی تلاش می‌کنند خلأها و شکست‌های راهبردی خود را با جنگ نرم، شناختی و فشار اقتصادی جبران کنند، اما به فضل الهی و با شجاعت مردم و تدبیر مسئولان کشور، در این عرصه نیز قطعاً کاری از پیش نخواهند برد.

حمله سپاه به دو گروهک ضدانقلاب در جنوب و شمال غرب

روابط عمومی قرارگاه حمزه سیدالشهدا (ع) سپاه از کشف محموله اقلام ضدامنیتی در مرزهای شمالغرب خبرداد و اعلام کرد: طی یکسری اقدامات اطلاعاتی پاسداران گمنام امام زمان (عج) در سازمان اطلاعات سپاه استان آذربایجان غربی، محموله تجهیزات ضدامنیتی درمرز شهرستان اشنویه کشف و ضبط شد. این محموله شامل ۶ قبضه سلاح کلاشینکف، ۲۸ عدد خشاب کلاشینکف، ۶ عدد سینه خشاب، ۴۵۶ عدد فشنگ خارجی، ۷۷ عدد فشنگ تاقب، ۲۴۶ عدد فشنگ معمولی بوده که گروهک‌های تروریستی تجزیه‌طلب با هماهنگی و هدایت سرویس‌های جاسوسی استکبار جهانی و رژیم صهیونیستی قصد داشتند جهت اقدامات خرابکارانه به مناطق عمقی کشور منتقل کنند. روز گذشته همچنین اطلاعات سپاه استان فارس از شناسایی و دستگیری یک شبکه هشت نفره از عناصر وابسته به گروهک‌های ضدانقلاب در این استان خبرداد. براساس اعلام سازمان اطلاعات سپاه استان فارس، اعضای این شبکه با هدایت جریان سلطنت‌طلب و به صورت محله‌محور فعالیت می‌کردند و اقدام به تهیه سلاح و برنامه‌ریزی برای کشته‌سازی در اعتراضات احتمالی کرده بودند. در اطلاعیه سازمان اطلاعات سپاه استان فارس آمده است که اعضای این شبکه در اغتشاشات دی‌ماه ۱۴۰۴ نیز حضور فعال داشته و اقداماتی از جمله حمله به اماکن با استفاده از کوکتل مولوتوف، آتش‌زدن لاستیک، انسداد معابر و تخریب اموال عمومی را در دستور کار داشته‌اند.

مقابله با نفوذ در زندگی روزمره مردم دخالت نمی‌کند

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس با بیان اینکه هدف طرح مقابله با نفوذ، دخالت در زندگی روزمره مردم نیست، گفت: نباید با ارائه تصویری غیرواقعی، این قانون را به معنای محدود شدن روابط عادی مردم با جهان معرفی کرد. سعید رحمت‌زاده نماینده مردم صومعه‌سرا در مجلس شورای اسلامی با حمایت از طرح مقابله با نفوذ اظهار کرد: یکی از نیازهای امروز کشور، برخورداری از چارچوبی روشن و شفاف برای ساماندهی ارتباطات با بیگانگان است و طرح مقابله با نفوذ می‌تواند خلأهای قانونی موجود در این زمینه را برطرف کند. وی افزود: مقابله با نفوذ به معنای جلوگیری از ارتباط مردم با خارج از کشور نیست، بلکه هدف اصلی، پیشگیری از اثرگذاری و مداخله هدفمند و سازمان‌یافته طرف‌های خارجی در امور داخلی کشور است. ارتباط سالم، قانونی و شفاف با جهان می‌تواند ادامه داشته‌باشد و آنچه باید مورد توجه قرار گیرد، ارتباطاتی است که با هدف اثرگذاری بر تصمیمات، سیاست‌ها و منافع ملی شکل می‌گیرد. رحمت‌زاده با تأکید بر رویکرد حداقلی این طرح تصریح کرد: هدف، دخالت در زندگی روزمره مردم یا محدود کردن ارتباطات عادی شهروندان نیست. بخش قابل توجهی از جامعه اساساً در دایره موضوعات این قانون قرار نمی‌گیرد و فعالیت‌های معمول و روزمره مردم مشمول محدودیت‌های مورد نظر طرح نخواهد بود.

دستیار همتی: پول نفت به کشور می‌رسد

چندی پیش عبدالناصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی گفت: «ما نفت صادر نمی‌کنیم و این یک واقعیت است؛ ذخایر ما را هم آمریکا مسدود کرده و به آن‌ها دسترسی نداریم.» در همین راستا، مسعود پزشکیان، رئیس جمهور دولت چهاردهم نیز گفت: «ارز نداریم.» در مقابل، آمارهای وزارت نفت نشان می‌دهد از ابتدای سال تاکنون، ۹ میلیارد دلار درآمد نفتی در اختیار بانک مرکزی قرار گرفته است؛ رقمی که حتی از ۸۰۸ میلیارد دلار ارز پیش‌بینی شده در قانون بودجه امسال برای واردات کالاهای اساسی نیز بیش‌تر است. به بیانی روشن، در کمتر از شش ماه، کل ارز مورد نیاز سفره و کالاهای اساسی سال تأمین شده است. این ارقام نشان می‌دهد حتی در صورت کاهش صادرات، منابع حاصل از فروش‌های پیشین می‌تواند به تأمین ارز کمک کند. در همین حال، مهدی دارابی، دستیار رئیس کل بانک

مرکزی در امور ارزی گفت: محدود شدن صادرات نفت به معنای «متوقف شدن فروش نفت یا عدم وصول منابع حاصل از فروش‌های قبلی» نیست؛ حتی در صورت ایجاد محدودیت در صادرات و فروش، «منابع حاصل از فروش‌های گذشته» همچنان می‌تواند وارد چرخه تأمین ارز شود. او در یک برنامه تلویزیونی با اشاره به تشدید محدودیت‌ها و تحریم‌های جدید، از آمادگی بانک مرکزی برای مواجهه با سناریوهای مختلف و پیش‌بینی مسیرهای جایگزین ارزی خبر داد. دارابی با تأکید بر ضرورت پذیرش شرایط موجود برای حل مسائل اقتصادی اظهار کرد: باید واقعیت محدودیت‌ها و شرایط خاص را بپذیریم؛ چراکه نپذیرفتن واقعیت به معنای نرفتن به سراغ حل مسئله است.

این مقام بانک مرکزی افزود: بانک مرکزی برای

سناریوهای مختلف برنامه‌ریزی کرده است و متناسب با هر سناریو، اقدامات لازم را انجام خواهد داد؛ همان‌طور که از سال گذشته در حالی که شاید بسیاری تصور نمی‌کردند با چنین شرایطی مواجه شویم، بانک مرکزی نسبت به افزایش ذخایر و ایجاد مسیرهای جایگزین ارزی اقدام کرد. وی ادامه داد: امروز هر بار که آمریکا اعلام می‌کند یک بانک یا یک مسیر ارزی را تحریم کرده، به این معناست که بانک مرکزی از قبل برای چنین شرایطی مسیرهای جایگزین ایجاد کرده است. همچنین مسیران تسویه ارزی نیز در این چارچوب ایجاد شده است. دارابی همچنین با اشاره به تقاضای احتیاطی مردم برای ارز اظهار کرد: «باید تقاضای احتیاطی مردم را به رسمیت بشناسیم و مسیرهای درست و رسمی برای پاسخ به این تقاضا ایجاد کنیم تا مردم به سمت بازار غیررسمی سوق پیدا نکنند.

وقتی خاموشی‌ها ادامه دارد!

وعده‌های وزارت نیرو زیر سایه جدول‌های قطع برق

تابستان در حالی روزهای پایانی خود را سپری می‌کند که در همین حال خاموشی‌های برق وارد مرحله‌ای عجیب شده است؛ از یک سو وزارت نیرو بارها از نزدیک بودن پایان محدودیت‌های برق خبر داده و از سوی دیگر، گزارش‌های جدول‌های منتشرشده در استان‌ها از ادامه قطعی برق حکایت دارد. عباس علی‌آبادی، وزیر نیرو، یکم شهریور امسال درباره وضعیت خاموشی‌ها گفت: «ان‌شاء‌الله این هفته خاموشی‌ها تمام می‌شود.» چند روز بعد، در ۴ شهریور، او وعده را یک گام جلوتر برد و گفت: ارزیابی وزارت نیرو این است که وضعیت در هفته آینده «به مراتب بهتر» می‌شود و «هفته بعد از آن» انتظار می‌رود کشور کاملاً به شرایط نرمال بازگردد.

معدن و تجارت استان تهران، اعلام کرد قطعی برق واحدهای تولیدی که در مقطعی به سه روز در هفته رسیده بود، اکنون به یک روز در هفته کاهش یافته است. او البته ابراز امیدواری کرد همین محدودیت نیز در آینده نزدیک حذف شود. این آمار به تنهایی نشان می‌دهد حتی در شرایطی که از پایان ناترازی سخن گفته می‌شود، تولیدکنندگان هنوز با محدودیت برق مواجه‌اند. موضوع برای صنایع فولادی و سیمانی جدی‌تر است. به گفته سیجانی، در برخی مقاطع محدودیت برق این صنایع به ۵۰ درصد می‌رسد. او تأکید کرد که فولاد و سیمان از صنایع زیرساختی هستند و اختلال در تولید آنها مستقیماً صنایع پایین‌دستی را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

این موضوع نشان می‌دهد وعده ۵۰ روز پیش مسعود پزشکیان محقق نشده است که قرار بود برق صنایع قطع نشود. البته این بخش از بحران برق شاید کمتر در زندگی روزمره مردم دیده شود، اما اثر اقتصادی آن می‌تواند بسیار بزرگ‌تر باشد. یک کارخانه فولاد یا سیمان صرفاً یک مصرف‌کننده برق نیست؛ زنجیره‌ای از اشتغال، مواد اولیه، حمل‌ونقل، تعهدات بانکی و صادرات به فعالیت آن وابسته است. وقتی برق یک واحد صنعتی قطع می‌شود، خسارت تنها به همان ساعت خاموشی محدود نمی‌شود؛ توقف و راه‌اندازی مجدد خطوط تولید، کاهش بهره‌وری، تأخیر در تحویل سفارش‌ها و افزایش هزینه تولید، آثار ثانویه‌ای ایجاد می‌کند. از همین روست که درخواست سیجانی برای بازنگری در نحوه اعمال محدودیت‌ها اهمیت دارد. او گفت: اگر قرار است مدیریت مصرف انجام شود، آیا منطقی است صنایعی که خود تولیدکننده مواد اولیه سایر بخش‌های اقتصاد هستند، همچنان در ردیف نخست محدودیت قرار گیرند؟

اکنون دیگر بحث فقط یک یا دو ساعت خاموشی نیست. مسئله مهم‌تر، اعتبار وعده‌های دولتمردان است. وقتی در فاصله کمتر از دو هفته گفته می‌شود «خاموشی‌ها این هفته تمام می‌شود»، سپس «هفته آینده بهتر می‌شود»، بعد «اواسط شهریور خاموشی‌ها تمام می‌شود»، سپس «هیچ برنامه‌ای برای خاموشی نداریم» و در نهایت در همان حالی موعد اعلام‌شده، جداول خاموشی استان‌ها منتشر می‌شود، طبیعی است که افکار عمومی نسبت به اعلام‌های بعدی با تردید نگاه کند.

هادی هدایت زاده روزنامه‌نگار

این فقط وعده وزیر نبود. مصطفی رجبی‌مشهدی، معاون برق و انرژی وزارت نیرو نیز از نزدیک بودن پایان خاموشی‌ها سخن گفت. رجبی‌مشهدی ۱۰ شهریور ۱۴۰۵ اعلام کرد خاموشی‌ها با کاهش دما و آغاز بارندگی به تدریج تا اواسط شهریور تمام می‌شود. در واقع، برای مردم یک ضرب‌الاجل روشن شکل گرفت که با رسیدن به نیمه شهریور، قرار است مسئله خاموشی‌های خانگی عملاً پایان یابد. اما این پایان، دست کم در گزارش‌های منتشرشده از مناطق کشور، اتفاق نیفتاد و خانه‌ها همچنان با قطعی ۲ ساعت برق در طول روز مواجه هستند. رجبی‌مشهدی ۱۴ شهریور نیز در اظهاراتی، تأکید کرد که ناترازی برق در بخش خانگی و صنعتی تا پایان همان هفته تمام می‌شود. او در پاسخ به این پرسش که آیا با پایان هفته ناترازی برق در بخش خانگی و صنعتی پایان خواهد یافت، صراحتاً گفت: ناترازی برق تا پایان این هفته قطع می‌شود.

بنابراین در فاصله چند روز، چند وعده مشخص از پایان خاموشی‌ها در ابتدای شهریور، بهبود جدی در هفته بعد، رسیدن به شرایط نرمال، پایان تدریجی خاموشی‌ها تا اواسط شهریور و نهایتاً پایان ناترازی برق خانگی و صنعتی تا پایان هفته جاری روی میز قرار گرفت. خبرگزاری فارس دیروز در همین زمینه نوشت: با وجود اعلام رسمی وزیر نیرو درباره پایان خاموشی‌های برنامه‌ریزی‌شده، گزارش‌ها از ادامه قطعی برق در نقاط مختلف کشور حکایت دارد.

براساس این گزارش، در برخی مناطق قطعی برق همچنان تا دونوبت در روز ادامه دارد و در بعضی مناطق نیز خاموشی‌ها بدون اطلاع قبلی و به شکل «برنامه‌ریزی‌نشده» رخ می‌دهد. از سوی دیگر، گزارش‌های منتشرشده درباره برنامه خاموشی برخی استان‌ها نیز با ادعای پایان قطعی برق برنامه‌ریزی‌شده در تعارض قرار گرفته‌اند. دیروز جدول خاموشی‌ها در استان‌های قزوین و سمنان منتشر شد؛ در سمنان حتی از برنامه قطعی در چند شهرستان و نوبت‌های چندساعته سخن گفته شده و برای قزوین نیز گزارش‌هایی درباره ادامه برنامه‌های

خاموشی وجود دارد. این همان نقطه‌ای است که وزارت نیرو باید درباره آن توضیح شفاف بدهد که اگر خاموشی برنامه‌ریزی‌شده نداریم، مبنای انتشار این جدول چیست؟ اگر این جداول صرفاً «احتمال قطع» هستند، چرا مشترک باید آن‌ها را به عنوان برنامه خاموشی دریافت کند؟ و اگر واقعاً قرار نیست برق قطع شود، چرا هنوز چنین برنامه‌هایی در سطح استان‌ها منتشر می‌شود؟

ماجرای زمانی پیچیده‌تری می‌شود که آمارهای رسمی خود وزارت نیرو را کنار استمرار خاموشی‌ها بگذاریم. علی‌آبادی دیروز اعلام کرد که اوج بار مصرف برق در تابستان ۱۴۰۵ حدود ۳ درصد کمتر از پیش‌بینی‌ها ثبت شده است. او همچنین گفت: در مناطقی با همکاری مردم حدود ۲ هزار مگاوات از مصرف برق کاهش یافته و حدود ۲۸۰۰ مگاوات مصرف غیرمجاز نیز از شبکه حذف شده است. در سوی دیگر، رجبی‌مشهدی از افزایش قابل توجه ظرفیت تولید برق خبر داده بود و گفت: ظرفیت تولید برق از حدود ۹۳ هزار مگاوات در ابتدای دولت به بیش از ۱۰۱ هزار مگاوات رسیده و رشد ۴۰۶ درصدی ظرفیت نیروگاه‌ها ثبت شده است.

یک عقب‌نشینی از وعده «پایان»

با این حال دیروز عباس علی‌آبادی بار دیگر درباره خاموشی‌ها سخن گفت؛ اما ادبیات او با وعده‌های قبلی تفاوت محسوسی داشت. او در سخنان دیروز خود با لحنی تعدیل‌شده ظاهر شد و گفت: «تلاش می‌کنیم خاموشی‌ها هرچه زودتر به پایان برسد و امیدواریم با خنک‌تر شدن هوا، شرایط شبکه برق بهبود پیدا کند.» وزیر نیرو با تأکید بر اینکه شرایط امسال به دلیل مسائل جنگ و آسیب به زیرساخت‌ها متفاوت بوده و تعدادی از نیروگاه‌ها برای تعمیرات از مدار خارج شده‌اند، اظهار داشت پیش‌بینی‌ها هیچ‌گاه صددرصد قابل اعتماد نیستند و باید شرایط را از قبل به مردم اطلاع‌رسانی کرد. وی همچنین با اشاره به بحران آب در استان‌هایی چون تهران و سد دوستی خراسان رضوی، تنها راهکار مدیریت شرایط تا پایان تابستان را استمرار صرفه‌جویی و همکاری مردم دانست.

صنایع؛ قربانی خاموشی‌ها در سکوت

در بخش تولید نیز وضعیت چندان متفاوت نیست. محمود سیجانی، مدیرکل صنعت،

موج خبر

سهل‌انگاری تأمین اجتماعی در قبال هیکو

شرکت هیکو در دولت حسن روحانی یکی از نمادهای بحران در صنایع بزرگ کشور بود که پس از مشکلات مدیریتی، واگذاری حاشیه‌ساز و کاهش تولید، با بحران جدی مواجه شد. در سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸، تأخیر در پرداخت حقوق و مطالبات و همچنین نگرانی درباره آینده کارخانه، زندگی کارگران را تحت تأثیر قرار داد و اعتراض‌های کارگری را رقم زد. در همین دوره، شهید رئیسی که ریاست قوه قضاییه را بر عهده داشت، به موضوع هیکو ورود کرد و بر ضرورت اصلاح نظام خصوصی‌سازی آن تأکید نمود. پس از بازگشت هیکو به بدنه دولت، در سال ۱۳۹۹، ۵۲٫۲۵ درصد از سهام آن در ازای رد دیون دولت، به سازمان تأمین اجتماعی واگذار شد. در دولت شهید رئیسی نیز روند حمایت و احیای تولید هیکو ادامه یافت و شرکت از دوره بحران فاصله گرفت؛ اما اکنون و در دولت مسعود پزشکیان، بار دیگر زنگ خطر به صدا درآمده است.

فرزاد مخلص‌الائم، استاندار دولت شهید رئیسی در استان مرکزی، در یادداشتی نوشت: «پس از حدود پنج سال، برای دومین ماه متوالی، پرداخت حقوق کارکنان شرکت احیاشده هیکو با تأخیر و چالش مواجه شده است. از سوی دیگر، شرکت همچنان به صورت سرپرستی اداره می‌شود؛ وضعیتی که استمرار آن، با توجه به الزامات قانونی حاکم بر اداره شرکت‌ها، می‌تواند برای اعضای هیأت مدیره مسئولیت حقوقی و در صورت احراز از سوی مرجع قضایی، مسئولیت کیفری به همراه داشته باشد. همچنین تولید شرکت از ابتدای سال جاری تاکنون تنها دو دستگاه بوده است؛ موضوعی که در مقایسه با روند فزاینده تولید هیکو طی چند سال اخیر، زنگ خطری جدی برای این شرکت پرافتخار به شمار می‌رود.

بدیهی است چنانچه سازمان تأمین اجتماعی، به عنوان سهامدار عمده، در انجام تکالیف و تعهدات خود نسبت به هیکو و تولید ملی سهل‌انگاری کند، با توجه به شرایط مدیریتی و اقتصادی موجود، این خطر وجود دارد که بخش مهمی از تلاش‌های صورت‌گرفته برای احیای این شرکت در دولت شهید رئیسی با چالش جدی مواجه شود و زحمت مدیریت فعلی استان نیز مضاعف گردد. ضروری است موضوع هیکو با فوریت و جدیت بیشتری در سطح ملی دنبال شود تا مشکلات مقطعی، به بحران در روند تولید و اشتغال این شرکت تبدیل نشود. مدیران ارشد دولت شهید رئیسی در سطح ملی هشدار لازم را در ماه‌های اخیر به مدیران سازمان تأمین اجتماعی داده‌اند و حسب اطلاع، مسئولان ارشد استان مرکزی و نهادهای نظارتی در حال پیگیری بحران در حال شکل‌گیری هستند. به هر شکل، هیکو را نباید دوباره به نقطه‌ای رساند که سال‌ها برای عبور از آن هزینه شده است.»

نوبنیاد گزارش می‌دهد؛

مسکن استیجاری؛ از خانه‌های سازمانی تا زائرشهر

عملکرد دولت چهاردهم در حوزه مسکن، بیش از آنکه با افزایش محسوس عرضه و شتاب گرفتن ساخت‌وساز شناخته شود، با مجموعه‌ای از وعده‌ها، طرح‌های نیمه‌تمام و راهکارهای جبرانی همراه شده است. در شرایطی که نهضت ملی مسکن همچنان با

کندی پیش می‌رود و بخش ساختمان در سال ۱۴۰۴ نیز طبق گزارش بانک مرکزی با رشد منفی ۱۵.۸ درصدی مواجه شده، وزارت راه و شهرسازی، سیاست مسکن استیجاری را به‌عنوان یکی از محورهای مداخله در بازار اجاره مطرح کرده است.

هادی هدایت زاده

روزنامه نگار

حدود ۷ میلیون خانوار در کشور مستأجرند و بخش قابل توجهی از درآمد این خانوارها یعنی حدود ۵۰ تا ۶۰ درصد صرف اجاره‌بها می‌شود. برای بسیاری از آنها نیز خرید خانه دیگر نه یک هدف نزدیک، بلکه رؤیایی دور از دسترس است. در چنین بازاری، طبیعی است که دولت برای کنترل فشار اجاره و تأمین سرپناه گروه‌های کم‌درآمد به دنبال راهکار باشد. چند سال قبل، مسکن استیجاری بارها در ادبیات سیاست‌گذاری کشور مطرح شد، اما بخش مهمی از این وعده‌ها روی کاغذ باقی ماند. حالا در دولت چهاردهم، فرزانه صادق مالواجر و وزیر راه و شهرسازی اجرای طرح مسکن استیجاری را در دستور کار قرار داده است. در شرایطی که تعهدات دولت چهاردهم در طرح «نهضت ملی مسکن» به واسطه چالش‌های اراضی و ناتوانی در تأمین مالی به شکل فرسایشی پیش می‌رود و متقاضیان چشم‌انتظار تحویل واحدهای ملکی خود هستند، تصمیم‌گیران این وزارتخانه به سمت پروژه‌ای تغییر ریل داده‌اند که دهه‌ها در بایگانی وعده‌ها خاک خورده بود و آن «طرح مسکن استیجاری» است. برای جمعیتی تا این حد وسیع، خانه‌دار شدن به رویایی دور از دسترس بدل گشته و همین امر بستر ساز حساسیت افکار عمومی نسبت به هرگونه مداخله دولتی در این بخش شده است.

هدف‌گذاری اعلام شده از سوی وزیر، واگذاری ۷۵ هزار واحد مسکن استیجاری در طول سه ساله به زوج‌های جوان و دهک‌های پایین درآمدی است؛ رقمی که در تناسب با جامعه میلیونی متقاضیان، فاصله‌ای معنادار با بحران واقعی دارد. در همین راستا ثبت نام متقاضیان، از جمله زوج‌های جوان و دهک‌های پایین درآمدی، از طریق سامانه جامع طرح‌های حمایتی مسکن در چند مرحله آغاز شده و استان‌های مختلف به این طرح اضافه شده‌اند. در مرحله نخست قزوین، مرکزی و مازندران، در مرحله دوم البرز، گیلان و خراسان جنوبی، در مرحله سوم گلستان، ایلام و کرمانشاه، در مرحله چهارم فارس، اردبیل و زنجان، در مرحله پنجم قم و سیستان و بلوچستان و در مرحله ششم تهران و خراسان رضوی وارد این چرخه شده‌اند. اما مسئله اصلی نه تعداد استان‌های درگیر طرح، بلکه تعداد واحدهایی است که در نهایت به متقاضیان تحویل خواهد شد.

خود مسئولان وزارت راه و شهرسازی نیز این مسئله را پذیرفته‌اند. مدیرکل دفتر طرح‌ریزی و پایش مسکن اعلام کرده بود

که به دلیل تعداد بالای متقاضیان، به‌ویژه در تهران و مشهد، تعداد ثبت نام‌ها طبیعتاً از تعداد واحدهای قابل واگذاری بیشتر خواهد بود و بنابراین استحقاق سنجی و اولویت‌بندی انجام می‌شود. از این منظر، مشکل اصلی طرح مسکن استیجاری، اصل ایده نیست؛ مقیاس اجرای آن است. وقتی برای بازاری با میلیون‌ها مستأجر، چند هزار واحد عرضه می‌شود، این سیاست نمی‌تواند در کوتاه‌مدت اثر معناداری بر قیمت عمومی اجاره‌بها داشته باشد. نهایتاً می‌تواند گروه محدودی از خانوارهای واجد شرایط را هدف قرار دهد.

حراج دارایی‌های دولتی زیر تابلوی مولدسازی

پرسش اساسی محافل تخصصی و اقتصادی این بود که در شرایطی که چرخ تولید جدید نمی‌چرخد و نرخ رشد بخش ساختمان به مرز منفی ۱۶ درصد رسیده، این ۷۵ هزار واحد چگونه و از کجا تأمین خواهند شد؟ پاسخ اولیه وزیر راه و شهرسازی، توسل به دارایی‌های منجمد دولتی بود. او در نوزدهمین نشست پایش طرح‌های مسکن اعلام کرد که یکی از اصلی‌ترین منابع پشتیبان، بازپس‌گیری خانه‌های سازمانی موجود در سطح کشور و سپس فروش یا مولدسازی آن‌ها برای خرید یا پشتیبانی از مسکن استیجاری است. هرچند حساب‌کنشی از اموال سازمانی دستگاه‌ها گامی روبه جلو در انضباط مالی تلقی می‌شود، اما واقعیت میدانی آن است که جابه‌جایی اسناد یا فروش بناهای فرسوده سازمانی، «یک واحد مسکونی جدید» به چرخشی درون دولتی در مالکیت محسوب می‌شود.

تغییر کاربری زائرشهر رضوی در مشهد

اما دامنه این طرح‌های انفعالی به همین جا ختم نشد و اخبار روزهای اخیر نشان داد سیاست‌گذاران حتی به سراغ فضاهای اقامتی و زیارتی رفته‌اند. حمید بنایی، عضو هیئت‌مدیره سازمان ملی زمین و مسکن، با تمجید از پیگیری‌های مستمّر وزیر و اشاره به افتخاراتی همچون کسب رتبه دستگاه اجرایی برتر در جشنواره شهید رجایی، از آن قرار است ۱۰۵۰ واحد از مجموعه‌های اقامتی «زائرشهر رضوی مشهد» به مسکن استیجاری اختصاص داده شود تا استان خراسان رضوی تحقق ۱۰۰ درصدی برنامه را در کارنامه خود ثبت کند. این رویداد، واکنش و شگفتی ناظران اقتصادی و فعالان حوزه مسکن را برانگیخت؛ چرا که نشان دهنده

بن بست در تأمین ابنیه استاندارد مسکونی است. زائرشهر رضوی مجموعه‌ای موقوفه‌ای متعلق به آستان قدس رضوی است که اساساً برای یک مأموریت تعریف شده بنا شده است: فراهم آوردن اسکان ارزان قیمت، بهداشتی و در دسترس برای زائران کم‌بضاعت حضرت رضا (ع) که سال‌ها آرزوی تشرّف به مشهد را دارند. این مجموعه در فازهای عملیاتی خود صدها سوئیت را با گنجایش بیش از ۵۳۰۰ تخت میزبانی مهیا ساخته است. تصمیم به دگرگونی کاربری این سازه‌ها و تبدیل سوئیت‌های اقامتی چندروزه به محل سکونت درازمدت خانوارهای استیجاری، بیش از آنکه تدبیر کارشناسی باشد، نوعی پاک کردن صورت مسئله تولید و تصویب حقوق زائران مستضعف به شمار می‌رود. افزون بر آن، ساختار فیزیکی سوئیت‌های هتل آپارتمانی و اقامتی، به لحاظ معماری، مشاعات، انشعابات، آشپزخانه و استانداردهای اجتماعی، فاقد حداقل‌های لازم برای استقرار یک خانواده است.

براساس دوسند بالادستی کشور، یعنی «قانون جهش تولید مسکن» و «قانون ساماندهی بازار زمین، مسکن و اجاره‌بها»، مأموریت بنیادین وزارت راه و شهرسازی توسعه زیرساخت‌های اراضی شهری، ایجاد تسهیلات، رفع موانع تولید انبوه و احداث واحدهای نوپدید برای پاسخ به تقاضای فراینده جامعه است. اقدامات کنونی، از چوب حراج زدن به خانه‌های سازمانی تا گره‌زدن بحران مسکن به مجموعه‌های اقامتی آستان‌های متبرکه، انحراف آشکار از ریل قانون جهش تولید مسکن است. ورود به این گونه تصدی‌گری‌های مقطعی، پوششی ناپایدار بر عدم تحقق تکالیف انباشته شده ساخت و بلاتکلیفی پروژه‌های نیمه‌تمام سراسر کشور است. در نهایت باید تأکید کرد که حل بحران طاقت‌فرسای اجاره‌بها برای ۷ میلیون خانوار، با مسکن‌های موقت، تغییر کاربری‌های نامتعارف و دستکاری‌های آماری ممکن نیست. تازمانی که فصل تأمین مالی بانک‌ها گشوده نشود، مصالح ساختمان‌ها با قیمت رقابتی به پروژه‌ها نرسد و نرخ رشد منفی ۱۵.۸ درصدی بخش مسکن جای خود را به رونق واقعی کارگاه‌های ساختمانی ندهد، سیاست‌هایی از جنس تصاحب زائرشهرها تنها به عنوان نمونه‌هایی از انفعال مدیریتی در تاریخ وزارت راه و شهرسازی ثبت خواهند شد. وقت آن رسیده است که دستگاه متولی مسکن به جای دخالت‌های کوتاه مدت در فضاهای غیر مسکونی، شجاعانه به مدار تکالیف قانونی خویش یعنی «تولید واقعی، پایدار و ارزان مسکن» بازگردد.

نبض اقتصاد

جنگ، تعطیلات آمریکایی‌ها را تلخ کرد

در شرایطی که جنگ در خاورمیانه همچنان هزینه‌های انرژی را افزایش می‌دهد، آمریکایی‌ها در تعطیلات روز کارگر با رکورد تاریخی قیمت بنزین مواجه شده‌اند؛ آن هم در زمانی که کارزارهای انتخاباتی برای انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره آمریکا آغاز شده است. پاتریک دی‌هان، تحلیلگر مؤسسه GasBuddy، گفت: انتظار می‌رود میانگین قیمت بنزین در سراسر آمریکا در روز کارگر به ۴.۰۳ دلار در هر گالن برسد؛ رقمی که به مراتب بالاتر از رکورد قبلی، یعنی ۳.۸۳ دلار در هر گالن در سال ۲۰۱۲، خواهد بود. دی‌هان در یادداشتی که اخیراً منتشر کرده، نوشت: «اگرچه قیمت بنزین هنوز به بالاترین رکورد تاریخی خود نرسیده، اما در این مقطع از سال، بالاترین سطح ثبت شده تاکنون است. این بدان معناست که آمریکایی‌ها ممکن است برای نخستین بار در تاریخ، در روز کارگر با میانگین قیمت بنزین بالاتر از ۴ دلار در هر گالن مواجه شوند.» براساس داده‌های سرویس رصد قیمت GasBuddy، میانگین قیمت بنزین در آمریکا روز پنجشنبه حدود ۴.۱۳ دلار در هر گالن بود که نسبت به میانگین سال گذشته نزدیک به یک دلار افزایش نشان می‌دهد. تحلیلگران می‌گویند قیمت ۴ دلار در هر گالن برای بسیاری از مصرف‌کنندگان سطحی بسیار دردناک و فشارآور محسوب می‌شود. ترامپ وعده داده است هزینه‌های انرژی را کاهش دهد. او در هفته‌های اخیر انتقاد از پالایشگاه‌ها و خرده‌فروشان سوخت را افزایش داده و آن‌ها را متهم کرده است که از قیمت‌های بالای سوخت برای افزایش سود می‌برند. ترامپ روز ۱۴ اوت گفت آمریکایی‌ها باید برای اطمینان از اینکه ایران قادر به دستیابی به سلاح هسته‌ای نیست، حاضر باشند «مقدار بسیار کمی بیشتر» برای بنزین بپردازند. رندی اوبراین، ۵۷ ساله، هنگام سوخت‌گیری کامیونش در یکی از جایگاه‌های فیلیپس ۶۶ در نزدیکی اورگرین ایالت کلرادو گفت: «اوضاع کاملاً از کنترل خارج شده است.» ایالت‌های کلرادو، یوتا، آیداهو، مونتانا، وایومینگ و داکوتای شمالی از جمله مناطقی هستند که از زمان آغاز جنگ یکی از شدیدترین افزایش‌های قیمت را تجربه کرده‌اند. در حال حاضر کالیفرنیا، هاوایی و واشنگتن بالاترین میانگین قیمت بنزین در آمریکا را دارند. اوبراین گفت: «در حال حاضر فقط می‌توانم ۱۵ دلار بنزین بزنم.» او هر روز برای رفت و آمد به محل کارش در فروشگاه Home Depot حدود ۴۰ دقیقه رانندگی می‌کند. او بخشی از افزایش قیمت‌ها را به رشد جنگ ایران نسبت داد؛ جنگی که باعث شد بسیاری از کشورها برای تأمین سوخت مورد نیاز خود به آمریکا روی بیاورند.

براساس داده‌های اداره اطلاعات انرژی آمریکا، صادرات فرآورده‌های نفتی این کشور نسبت به سال گذشته بیش از ۱۰ درصد افزایش یافته است. کوان دوسموراتوف، تحلیلگر پژوهشی مؤسسه مشاوره‌ای Wood Mackenzie، گفت قیمت نفت بنزین عمدتاً ناشی از وضعیت عرضه است. نگرانی درباره اختلال در محموله‌های انرژی که از مسیر تنگه هرمز عبور می‌کنند، هم قیمت نفت خام و هم حاشیه سود پالایشگاه‌ها را افزایش داده است. همزمان حملات به پالایشگاه‌های روسیه باعث کاهش ذخایر سوخت در طیف گسترده‌ای از فرآورده‌ها شده است. در حال حاضر ابزارهای عملیاتی و سیاستی چندانی برای افزایش عرضه سوخت وجود ندارد. میزان بهره‌برداری از پالایشگاه‌های آمریکا اکنون به ۹۸ درصد رسیده که بالاترین سطح از سال ۲۰۱۸ محسوب می‌شود. اداره اطلاعات انرژی آمریکا روز چهارشنبه هفته گذشته اعلام کرد ذخایر بنزین این کشور در هفته گذشته ۱.۲ میلیون بشکه کاهش یافته و به ۲۰۵.۷ میلیون بشکه رسیده است. این رقم در مقایسه با میانگین پنج ساله ذخایر در ماه اوت، یعنی ۲۱۷.۶ میلیون بشکه، پایین‌تر است. قیمت سایر فرآورده‌های پالایشی نیز به شدت افزایش یافته است. قیمت گازوئیل آمریکا در هفته جاری به رکورد جدیدی رسید. همچنین طبق اعلام انجمن اتومبیل آمریکا (AAA)، انتظار می‌رود مسافرانی که در تعطیلات روز کارگر با هواپیما سفر می‌کنند، نسبت به سال گذشته ۲۰ درصد بیشتر برای بلیت هواپیما بپردازند.

وزارت راه و شهرسازی گام‌های جدی بردارد

عباس صوفی، نایب رئیس کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی، با اشاره به وضعیت تولید مسکن در کشور، گفت: در قانون بودجه سالانه و همچنین برنامه هفتم، برای واگذاری زمین، تأمین مالی و تسهیل شرایط ساخت مسکن، دست دولت کاملاً باز گذاشته شده و انتظار داریم وزارت راه و شهرسازی گام‌های جدی و عملی در این زمینه بردارد. امروز مسکن بخش عمده‌ای از سبد هزینه خانوارها، به‌ویژه اقشار کم‌درآمد را به خود اختصاص داده و اگر این مشکل حل شود، بخش بزرگی از دغدغه‌های معیشتی مردم مرتفع خواهد شد. انتظار ما این است که هم‌اکنون با اجرای قانون برنامه هفتم در خصوص واگذاری زمین به مردم، تسهیل شرایط ساخت، بازگشایی سامانه‌های ثبت نام مسکن و هر اقدامی که به خانه‌دار شدن جامعه هدف کمک کند، اقدامات عملی از سوی وزارت راه انجام شود.

یادداشت

دیپلماسی آمریکا پشت درهای کرملین

محسن پوردادفر
روزنامه‌نگار

سفر استیو ویتکاف و جرد کوشنر، فرستادگان ویژه ترامپ به مسکو بیش از هر چیز تصویری روشن از دشواری مسیری است که واشنگتن برای تحمیل یا حتی پیشبرد یک توافق در برابر مسکو با آن روبه‌روست. دیداری بیش از سه‌ساعته با ولادیمیر پوتین برگزار شد، اما برخلاف فضا سازی‌های پیشین درباره پیشنهاد جدید صلح، هیچ نشانه‌ای از یک توافق یا حتی گشایش تعیین‌کننده از کرملین بیرون نیامد. رویترز گزارش داده است که پوتین در این دیدار، ضمن تمجید از تلاش‌های ترامپ برای پایان دادن به جنگ، تأکید کرده روسیه در میدان نبرد پیشرفت واقعی دارد و همچنان به تحقق اهداف خود اطمینان دارد. یوری اوشاکوف، دستیار رئیس‌جمهور روسیه، نیز مذاکرات را بسیار مفید توصیف کرده، اما درباره محتوای دقیق پیشنهادهای آمریکایی توضیحی نداده است. مهم‌ترین‌که هیچ سخنی از تغییر مواضع اساسی مسکو به میان نیامده است. این همان نکته‌ای است که رسانه‌هایی مانند لوموند نیز بر آن دست گذاشته‌اند. نمایندگان ترامپ با چند ایده وارد کرملین شدند، اما در پایان، نه جزئیات این ایده‌ها منتشر شد و نه نشانه‌ای از پاسخ مثبت مسکو دیده شد. به بیان ساده‌تر، مذاکره انجام شد، اما امتیاز حاصل نشد.

روزنامه نیو ویس آف اوکراین با استناد به تحلیل بلومبرگ می‌نویسد که مسکو نه تنها اهداف نظامی خود را کنار گذاشته، بلکه به دلیل اعتماد به برتری نظامی خود، مواضعش را سخت‌تر کرده است.

رویترز نیز به شکاف عمیق میان دو طرف اشاره کرده و نوشته است که کرملین همچنان بر مواضعی از جمله واگذاری سرزمین‌های مورد ادعای روسیه و کنار گذاشتن مسیر عضویت اوکراین در ناتو تأکید دارد. مواضعی که مسکو آنها را تغییرناپذیر خوانده است.

اما در سوی دیگر، ترامپ با اعزام ویتکاف و کوشنر در شرايطی تلاش می‌کند پرونده اوکراین را به سمت توافق سوق دهد که جنگ وارد مرحله‌ای فرسایشی شده و ادامه آن برای آمریکا و متحدان اروپایی هزینه‌زاست. حتی اگر واشنگتن واقعاً به دنبال توافق باشد، مسئله اصلی این است که آیا می‌تواند خواسته‌های خود را بر کشوری تحمیل کند که احساس می‌کند دست بالا را در میدان دارد؟

تأکید کرملین بر گف وگو درباره ریشه‌های مناقشه نیز نشان می‌دهد مسکو حاضر نیست جنگ را صرفاً به موضوع آتش‌بس یا خط تماس محدود کند. از نگاه روسیه، مسئله بزرگ‌تر از چند کیلومتر مرز و چند منطقه اشغالی است و به ساختار امنیتی اروپا و گسترش ناتو مربوط می‌شود.

نکته قابل تأمل اینجاست که ویتکاف و کوشنر پس از مسکو راهی کی‌یف شدند. همین ترتیب سفر نیز در اروپا با پرسش‌هایی مواجه شده است. چرا که حتی برخی مقام‌های اروپایی معتقدند آمریکا ابتدا باید با متحدان خود رایزنی می‌کرد.

بین الملل

آمریکا سهم ۳۵ درصدی خود در شرکت نفتی ونزوئلا را ابدی کرد

دولت آمریکا برای حفظ سهم ۳۵ درصدی خود در شرکت North American Blue Energy Partners از ابزار مالی موسوم به «وارانت یک‌سنتی» استفاده کرده است؛ اقدامی که به واشنگتن اجازه می‌دهد حتی در صورت جذب سرمایه جدید و انتشار سهام بیشتر برای توسعه میادین نفتی ونزوئلا، سهم خود را حفظ کند.

بر اساس این سازوکار، آمریکا می‌تواند با استفاده از وارانته‌ها، سهام جدید را با قیمت نمادین یک سنت خریداری کرده و مانع کاهش سهم ۳۵ درصدی خود در شرکت شود. نکته قابل توجه آن است که واشنگتن حتی پیش از تبدیل این وارانته‌ها به سهام، از برخی مزایای یک سهامدار ۳۵ درصدی، از جمله دریافت سود سهام، برخوردار خواهد بود.

از سوی دیگر، پنتاگون نیز از حق تقدم خرید نفت تولیدی این شرکت برخوردار شده است. بر این اساس، وزارت دفاع آمریکا می‌تواند ۲۰ درصد از تولید نفت را بر مبنای هزینه تولید خریداری کند و نفت مازاد را نیز با قیمت بازار در اختیار بگیرد.

این سازوکار در عمل جایگاه آمریکا را در مالکیت و بهره‌برداری از منابع نفتی ونزوئلا تثبیت می‌کند و به واشنگتن امکان می‌دهد ضمن حفظ سهم خود، دسترسی ویژه‌ای به نفت تولیدی این کشور داشته باشد.

قرارداد تازه تسلیحاتی ریاض با آمریکا

مشتری مجنون واشنگتن

جنگ آمریکا و ایران یک واقعیت مهم را برای کشورهای عربی میزبان نیروهای آمریکایی آشکار کرد؛ واشنگتن می‌تواند از خاک و پایگاه‌های این کشورها برای جنگ استفاده کند، اما هزینه پاسخ ایران لزوماً بر دوش آمریکا باقی نمی‌ماند. از قطر و راس‌لفان گرفته تا دیگر کشورهای حاشیه خلیج فارس، زیرساخت‌های اقتصادی و امنیتی منطقه در معرض تبعات جنگ قرار گرفتند. با این حال، ریاض همچنان ترجیح داده هزینه همراهی با واشنگتن را بپردازد.

گزارش داد وزارت خارجه آمریکا فروش احتمالی مهمات JDAM-ER به عربستان به ارزش حدود ۵ میلیارد دلار را تأیید کرده است. علاوه بر آن، واشنگتن مجوز فروش احتمالی موتورهای AGT-۱۵۰۰ به ارزش حدود ۷۵۰ میلیون دلار را نیز صادر کرده است. پیمانکار اصلی قرارداد نخست بوئینگ و پیمانکار قرارداد موتورها هانی‌ول اعلام شده‌اند.

این قرارداد صرفاً یک معامله تسلیحاتی نیست بلکه از منظر سیاسی نیز پیام روشنی دارد: عربستان هنوز تصمیم نگرفته از مدار امنیتی و نظامی آمریکا خارج شود. این در حالی است که ریاض همچنان در پرونده یمن نیز درگیر سیاستی است که عملاً در امتداد راهبرد آمریکا قرار می‌گیرد. از حمایت مالی و نظامی از نیروهای ضدانصارالحریر گرفته تا تلاش برای سازمان‌دهی مجدد گروه‌های همسودر جنوب یمن. رویترز گزارش داده عربستان در سال جاری نزدیک به ۳ میلیارد دلار برای حقوق نیروها و کارمندان یمنی و بیش از ۴ میلیارد دلار برای مجموع هزینه‌های حقوق، توسعه و انرژی در یمن در نظر گرفته است.

لذا جنگ اخیر تنها میدان آزمونی برای توان نظامی آمریکا و ایران نبود، بلکه آزمونی برای میزان استقلال راهبردی کشورهای عربی نیز بود؛ آزمونی که نتایج آن یکسان نبود. برخی کشورها پس از لمس مستقیم هزینه‌های میزبانی از آمریکا، به سمت فاصله گرفتن از ماجراجویی‌های واشنگتن حرکت کردند، اما برخی دیگر همچنان امنیت و سیاست منطقه‌ای خود را به اراده آمریکا گره زده‌اند. قرارداد جدید ریاض نیز نشان می‌دهد عربستان هنوز پیامدهای پرهزینه‌ای وابستگی را به عنوان یک هشدار راهبردی جدی نگرفته و همچنان حاضر است برای حفظ این مسیر، میلیارد‌ها دلار هزینه کند.

دادن پایگاه آمریکایی در خاک خود امنیت بیشتری خریداری کرده، ممکن است در نخستین دور رویارویی واشنگتن با یک قدرت منطقه‌ای، خود به یکی از میدان‌های پرداخت هزینه تبدیل شود.

راس‌لفان؛

جایی که محاسبه تغییر کرد

تجربه قطر از این جهت اهمیت دارد که نشان می‌دهد کشورهای عربی منطقه الزاماً حاضر نیستند تا هر زمان که واشنگتن بخواهد، هزینه سیاست‌های آمریکا را بپردازند.

قطر پس از هدف قرار گرفتن راس‌لفان، بیش از گذشته بردیپلماسی و کاهش تنش تأکید کرد و در مقاطع مختلف تلاش کرد میان طرف‌های درگیر میانجیگری کند. حتی گزارش‌هایی از تلاش‌های محرمانه دوحه برای دورنگه داشتن تأسیسات گازی خود از دامنه حملات منتشر شد؛ هرچند قطر این گزارش‌ها را رد کرده است.

این رفتار را باید بخشی از یک محاسبه واقع‌گرایانه دانست. کشورهای عربی اگرچه ممکن است متحد واشنگتن باشند، اما حاضر نیستند لزوماً اقتصاد، انرژی و امنیت خود را قربانی ماجراجویی نظامی آمریکا کنند. اما همه پایتخت‌های عربی یک مسیر انتخاب نکرده‌اند.

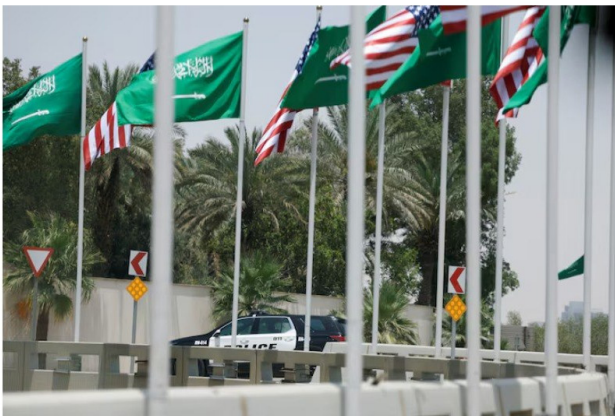
در میان کشورهای عربی، عربستان سعودی همچنان نشانه‌های روشنی از ادامه مسیر امنیتی خود در کنار آمریکا نشان می‌دهد. ریاض از یک سو درگیر تبعات مستقیم جنگ و تهدیدات ناشی از درگیری در منطقه است و از سوی دیگر، همچنان به تقویت توان نظامی خود با اتکا به آمریکا ادامه می‌دهد.

خبرگزاری رویترز روز چهارم سپتامبر

U.S. approves potential sale of Joint Direct Attack Munitions-Extend Range to Saudi Arabia for \$5 billion

By Reuters

September 4, 2026 11:46 AM PDT · Updated September 4, 2026

احسان میرباقری

روزنامه‌نگار

تداوم یک وابستگی پرهزینه

در میان کشورهای عربی، عربستان سعودی همچنان نشانه‌های روشنی از ادامه مسیر امنیتی خود در کنار آمریکا نشان می‌دهد.

ریاض همچنان در پرونده یمن نیز درگیر سیاستی است که عملاً در امتداد راهبرد آمریکا قرار می‌گیرد. از حمایت مالی و نظامی از نیروهای ضدانصارالله گرفته تا تلاش برای سازمان‌دهی مجدد گروه‌های همسودر جنوب یمن و حتی قراردادهای نظامی چند میلیارد دلاری.

یکی از مهم‌ترین تبعات جنگ اخیر آمریکا و ایران برای کشورهای عربی، آشکار شدن این واقعیت بود که میزبانی از نیروها و پایگاه‌های آمریکایی، به معنای قرار گرفتن در حاشیه امن نیست بلکه می‌تواند یک کشور را مستقیماً وارد دایره پاسخ متقابل کند.

در جریان جنگ، پایگاه‌های آمریکا در کشورهای منطقه به بخشی از آرایش نظامی واشنگتن تبدیل شدند و در نتیجه، کشورهای میزبان نیز عملاً بخشی از هزینه جنگ را پرداخت کردند. نمونه روشن آن قطر بود. کشوری که میزبانی پایگاه العدید را بر عهده دارد و در جریان درگیری‌ها، تأسیسات و زیرساخت‌هایش نیز از تبعات جنگ در امان نماند.

حمله به منطقه صنعتی راس‌لفان قطر، که یکی از مهم‌ترین مراکز انرژی این کشور است، نشان داد فاصله میان «پایگاه آمریکایی» و «منافع کشور میزبان» در زمان جنگ بسیار شکننده است. دولت قطر نیز پس از حمله به راس‌لفان اعلام کرد این حمله خسارت قابل توجهی به تأسیسات وارد کرده است.

در واقع، کشوری که تصور می‌کند با قرار

یادداشت

شورای حکام و شورای امنیت؛ هیولاهای خیالی

پدرام حسینی
روزنامه‌نگار

با نزدیک شدن به نشست فصلی شورای حکام در هفته آینده، به طور قطع باید منتظر بازگشت ادبیات آشنای برج‌های و طیف روحانی و ظریف بود؛ همان جماعتی که در سال‌های گذشته، قطعنامه شورای امنیت را مترادف با جنگ، انزوای کامل و فروپاشی اقتصادی معرفی می‌کردند و «اجماع بین‌المللی» را همچون هیولایی شکست‌ناپذیر به افکار عمومی نشان می‌دادند. این راهبرد در انتخابات ۱۳۹۲ و سپس در مسیر تحمیل برجام، یکی از مهم‌ترین ابزارهای سیاسی آنان بود؛ اما امروز، پس از گذشت بیش از یک دهه، پوچی آن بیش از هر زمان دیگری آشکار شده است. واقعیت‌ها، افسانه «قطعنامه مساوی جنگ» را فرو ریخته است. عمده جنگ‌های بزرگ قرن بیست و یکم، از حمله آمریکا به عراق در ۲۰۰۳ تا جنگ روسیه و اوکراین در ۲۰۲۲ و جنگ‌های اخیر ایران و آمریکا و اسرائیل، بدون آنکه قطعنامه‌ای از شورای امنیت آغازگر آنها باشد، رخ داده‌اند. مهم‌تر آنکه هیچ قطعنامه شورای امنیتی نیز نتوانسته به تنهایی مانع ادامه جنگ شود. تلخ‌ترین‌ها همان زمان که روحانی و ظریف از «اجماع جهانی» می‌ترساندند، آمریکا بدون مجوز شورای امنیت به ایران حمله کرد. حتی در جریان حملات اخیر، با وجود تلاش ترامپ برای کشاندن کشورهای اروپایی به میدان، هیچ قدرت اروپایی حاضر نشد مستقیماً وارد جنگ شود. هم‌زمان روسیه و چین نیز با مواضع و توتوهای خود در شورای امنیت، عملاً نشان دادند که معادله جهانی علیه ایران یکپارچه نیست.

از سوی دیگر، قطعنامه ۲۲۳۱ نیز نشان داد شورای امنیت تضمین‌کننده امنیت ایران نیست. آمریکا از برجام خارج شد و تحریم‌ها را بازگرداند، بی‌آنکه سازوکار شورای امنیت بتواند مانع آن شود؛ و نهایتاً در سال دهم برجام، جنگ به ایران رسید.

مدعیان فهم روابط بین‌الملل، پس از شکست برجام و آشکار شدن ایرادات حقوقی آن، دوباره از «اجماع جهانی» سخن می‌گویند. اما واقعیت این است که آمریکا و اسرائیل با تمام ظرفیت نظامی خود در دو جنگ نتوانستند ایران را به زانو درآورند. اروپا نیز ارتشی فراتر از توان آمریکان ندارد. روسیه و چین هم در این معادله، نه بخشی از اجماع علیه ایران، بلکه بازیگران مستقلی هستند که اهمیت ژئوپلیتیک ایران را می‌فهمند.

به همین دلایل ترساندن کشور از یک «اجماع جهانی» خیالی، نه تحلیل راهبردی، بلکه بازتولید همان نسخه شکست‌خورده‌ای است که سال‌ها با آن سیاست خارجی را گروگان گرفته بودند. ایران امروز بیش از هر زمان دیگری به تصمیم‌گیری بدون هراس از واژه‌های پرطمطراق نیاز دارد؛ چراکه آنچه باید از آن ترسید، نه قطعنامه، بلکه بازگشت به سیاستی است که دشمن را بزرگ‌تر از واقعیت و ایران را کوچک‌تر از ظرفیت‌هایش نشان می‌دهد.

هدف قرار گرفتن شناورهای آمریکایی، یک تصور قدیمی درباره مصونیت ناوگان واشنگتن را شکست

شلیک به ناو فاز جدید پاسخ

سال‌ها برتری ناوگان آمریکا را مفروض می‌گرفت، وارد مرحله تازه‌ای شده است؛ مرحله‌ای که در آن ناوهای آمریکایی دیگر اهدافی دور از دسترس و مصون تلقی نمی‌شوند.

نبرد روزهای اخیر میان ایران و آمریکا یک پیام مهم‌تر از تبادل آتش‌های معمول داشت؛ ورود موشک‌های بالستیک ضدکشتی ایران به صحنه نبرد دریایی، با شلیک موشک‌های بالستیک ضد کشتی ایرانی، معادله‌ای که

محسن عیوضی

روزنامه‌نگار

و هدف‌گیری شناورهای مختلف در این آبراه منتشر شده است. در تحلیل برخی منابع نظامی، در این تصاویر احتمال استفاده مجدد از مهمات پرسه‌زن «رعد/رضوان» برای نظارت بر مسیر تردد و حمله به شناورهای متخلف مطرح شده است. اهمیت این موضوع در آن است که تنگه هرمز تنها با سامانه‌های ضدکشتی ساحلی قابل کنترل نیست و ترکیب تجهیزات شناسایی، پهنپادی و مهمات پرسه‌زن می‌تواند لایه‌های متفاوتی از نظارت و بازدارندگی ایجاد کند.

بایان دکرترین پاسخ‌های متناسب

محسن رضایی، دبیر شورای عالی امنیت ملی، در ۳۱ مردادماه از تغییر در شیوه جنگی ایران و معادلاتی سخن گفت بود که آمریکایی‌ها به‌زودی آن را خواهند دید. این اظهارات در کنار تحولات میدانی، این پیام سیاسی مشخص دارد که تهران می‌خواهد محاسبات گذشته درباره نحوه پاسخ ایران را از روی میز واشنگتن جمع کند.

در چنین شرایطی، مسئله تعداد موشک‌ها یا میزان خسارت وارد شده نیست؛ بلکه تغییر محاسبات طرف مقابل است. حمله به یک ناو آمریکایی از نظر سیاسی تصمیمی هم‌سنگ حمله گسترده به یک هدف راهبردی در سرزمین‌های اشغالی یا ضربه مستقیم به منافع حیاتی آمریکا تلقی می‌شود.

آنچه مشخص است اینکه ایران برای شکستن محاصره دریایی، بیش از هر چیز به ایجاد بازدارندگی معتبر و تحمیل هزینه قابل محاسبه به نیروی متجاوز نیاز دارد که در این مسیر قرار دارد.

نبرد اخیر، می‌تواند نشانه‌ای آغاز همین تغییر باشد؛ تغییری که در آن ناوگان آمریکا دیگر صرفاً ابزار فشار علیه ایران نیست، بلکه خود نیز باید به عنوان بخشی از معادله هزینه و آسیب‌پذیری محاسبه شود. از این منظر، شاید مهم‌ترین اتفاق این نبرد شکستن این تصور قدیمی است که حضور ناوهای آمریکایی در منطقه، به‌خودی‌خود مصونیت و برتری ایجاد می‌کند.

کرد. پس از آن نیز «پیت هگست»، وزیر دفاع آمریکا، ایران را به توقف حملات علیه ناوگان نظامی آمریکا تهدید کرد که نشان دهنده این است که تغییر در معادله نبرد از سوی آمریکایی‌ها نیز حس شده و از سر ترس اقدام به تهدید جدید کرده‌اند. به بیان روشن‌تر، آمریکا باید با این واقعیت تازه کنار بیاید که هرچه ناوهایش به محدوده عملیات ایران نزدیک‌تر شوند، ریسک قرار گرفتن آنها در معرض حمله نیز افزایش می‌یابد. به خصوص آنکه کمبود ذخایر رهگیر باعث شده است تا آمریکا به شدت در استفاده از رهگیرها محتاط عمل کند. همین مساله منجر به آن شده است که ایران به راحتی با پهنپاد تصاویر متعددی از جزئیات آرایش آمریکایی‌ها را ضبط و منتشر نماید.

«قاسم بصیر»؛

موشکی برای شکار هدف متحرک

موشک مورد استفاده در این عملیات به احتمال زیاد «قاسم بصیر» باشد؛ موشکی که درباره آن ویژگی‌هایی همچون برد حدود ۱۲۰۰ کیلومتر، هدایت پیشرفته، دقت بالا و استفاده از پیشران سوخت جامد مطرح شده است. از دیگر ویژگی‌هایی که درباره این سامانه عنوان شده، استفاده از سامانه هدایت اینرسی، بدنه کامپوزیت کربنی، کاهش وزن و کاهش احتمال شناسایی راداری، توانایی تشخیص هدف اصلی از اهداف نزدیک، بهره‌گیری از کاوشگر اپتیکی و قابلیت مانورپذیری کلاهک عنوان شده است. همچنین درباره این موشک ادعا شده که در طراحی آن وابستگی به هدایت ماهواره‌ای وجود ندارد و می‌تواند برای مقابله با برخی سامانه‌های دفاع موشکی پیشرفته، از جمله تاد و پاتریوت و سامانه‌های پدافندی دریایی قابلیت‌های ویژه‌ای داشته باشد. بنابراین ایران در حال نشان دادن این پیام است که می‌تواند تهدید موشکی را از عمق خاک به سطح دریا منتقل کند.

هم‌زمان، سپاه پاسداران بار دیگر به کشتی‌های متخلف از فرامین ایران در تنگه هرمز هشدار داده و تصاویری از نظارت

نبردهای روزهای اخیر میان ایران و آمریکا یک نقطه عطف قابل توجه داشت؛ استفاده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی از نسل جدیدی از موشک‌های بالستیک که براساس گزارش‌ها و گمانه‌زنی‌های منتشرشده، برخلاف تصور اولیه، برای هدف قرار دادن مواضع زمینی آمریکا در اردن به کار نرفته و مأموریت اصلی آنها مقابله با ناوگان دریایی آمریکا بوده است. یکی از اهداف این حمله ناو هواپیمابر «جورج واشنگتن» و هدف دیگری ناوشکن آمریکایی از کلاس «آرلی برک» بوده است؛ شناورهایی که در ساختار عملیات دریایی آمریکا از مهم‌ترین ابزارهای قدرت‌نمایی و پشتیبانی رزمی محسوب می‌شوند.

سپاه پاسداران نیز در اطلاعیه‌ای اعلام کرد که نیروی هوافضای سپاه با چند فروند موشک بالستیک، یک ناو هواپیمابر و یک ناوشکن آمریکایی را که به گفته این نهاد در ایجاد مزاحمت برای کشتی‌های ایرانی و محاصره دریایی مشارکت داشتند، هدف قرار داده است. در همین اطلاعیه گفته شد که این دو شناور پس از متحمل شدن خسارت و نگرانی از حمله مجدد، منطقه درگیری را ترک کرده‌اند.

شعاع معادله جدید نوشت

اهمیت این خبر فقط در میزان خسارت وارد شده به دو شناور خلاصه نمی‌شود. مسئله اصلی، تغییر در تعریف «هدف در دسترس» برای نیروی دریایی آمریکاست. ناو هواپیمابر که در دکرترین نظامی آمریکا نماد قدرت، ابزار اعمال فشار و سکوی عملیات نظامی است در حالی هدف قرار گرفته است که پیش‌تر تردید فکته‌ای در جدی در خصوص توانایی ایران در این خصوص مطرح و شایعه می‌شد. ایران حتی در روزهای اخیر به شلیک به سمت یک ۳۵۰۰ تن‌نشان داد آمادگی دارد برای تغییر معادله سطح تنش را بالا ببرد.

در ادامه این تحولات، آمریکا نیز اقدام به هدف قرار دادن سه نفتکش تحت تحریم

نوبنیاد

■ صاحب امتیاز: محسن منصوری
■ مدیرمسئول: حمیدرضا بیانی
■ تلفن: ۰۲۱-۸۸۴۹۹۳۷۲
■ کدپستی: ۱۵۹۸۹۷۵۷۱۵

■ آدرس: خ ســـپهبد قـرنی خ شـــاداب پلاک ۲۲ واحد پنج
■ چاپخانه: صمیم

nobonyadonline nobonyadonline
nobonyadonline.ir

فرهنگ

C U L T U R A L

■ دوشنبه ۱۶ شهریور ۱۴۰۵ ■ سال اول ■ شماره ۱۲۷

یادداشت

زن پوشی و ابتدال

علی نقدی
روزنامه‌نگار

پدیده‌ی زن پوشی در سینمای ایران به یک ترفند تکراری و خسته‌کننده تبدیل شده است که دیگر هیچ توجیه دراماتیک و منطقی ندارد. این رویکرد که روزگاری با احتیاط و برای پیشبرد روایت به کار می‌رفت، امروزه به ابزاری سطحی برای جلب توجه مخاطب و تأثیر لحظه‌ای بر فرایند فروش تبدیل شده است. فیلم «خانوم والده» با بازی رضا عطاران و عباس جمشیدی‌فر آخرین نمونه‌ای از این روند نگران‌کننده است که نشان می‌دهد سازندگان آن هیچ دغدغه‌ای جز خنداندن ارزان مخاطب ندارند. داستان زن پوشی در سینمای ایران به سال‌های دور بازمی‌گردد و فیلم «آدم برقی» به کارگردانی داوود میرباقری یکی از نمونه‌های موفق و تأثیرگذار این ژانر محسوب می‌شود. در آن فیلم، اکبرعبدی در نقش زنی ظاهر شد که نیاز واقعی قصه بود و تحول شخصیت او با دقت و ظرافت طراحی شده بود. آن زن پوشی بخشی از ساختار دراماتیک فیلم بود و به پیشبرد روایت کمک می‌کرد. اما امروزه این تکنیک به یک کلیشه تبدیل شده که هزار گاهی در فیلم‌های مختلف تکرار می‌شود، بدون آنکه هیچ ضرورت داستانی پشت آن باشد. گویا صرفاً برای به چشم آمدن و تأثیر لحظه‌ای در گیشه از آن بهره‌برداری می‌شود و این موضوع واقعاً شورش را درآورده است. سؤال اساسی این است که چرا برای خنداندن مردم به راه کارهای محدود و تکراری بسنده می‌کنیم؟ آیا واقعاً ایده‌های خلاقانه و تازه‌ای برای خلق موقعیت‌های کمدی وجود ندارد؟ به نظر می‌رسد سینماگران ما به جای تلاش برای کشف موقعیت‌های جدید و شخصیت‌های بدیع، به فرمول‌های آزموده‌شده و راحت پناه می‌برند.

زن پوشی یکی از این فرمول‌هاست که تضمین می‌کند حداقل برای چند دقیقه توجه مخاطب جلب شود و خنده‌ای سطحی بر لبان او بنشاند. این رویکرد نه تنها به سینمای ایران آسیب می‌زند، به تدریج سلیقه‌ی مخاطب را نیز تنزل می‌دهد. وقتی فیلم‌سازان مدام از یک ترفند استفاده می‌کنند، مخاطب به مرور نسبت به آن بی‌تفاوت می‌شود و دیگر نمی‌توان با همان ابزار او را شگفت زده کرد.

سینمای کمدی ایران نیازمند ایده‌های تازه، شخصیت‌های عمیق‌تر و موقعیت‌های خلاقانه‌تر است. تکیه بر زن پوشی و ترفندهای مشابه تنها نشان می‌دهد که سازندگان از خلق دنیا‌های جدید و روایت داستان‌های بدیع ناتوان هستند و به راه حل‌های سطحی و زودگذر بسنده می‌کنند. این روند اگر ادامه یابد، سینمای کمدی ایران در بن‌بست خلافت گرفتار خواهد شد و مخاطبان خود را از دست خواهد داد.

درحالی‌که جشنواره فیلم ونیز به زنان پشت‌کرده، سینمای پس از انقلاب ایران نگاه ویژه‌ای به این بخش از جامعه دارد

مدرن‌تر از مدعیان مدرنیسم

به‌طوریکه این موفقیت بزرگ با بخشنامه و آیین‌نامه و سهمیه‌بندی رقم نخورده است. در این گزارش به قیاس وضعیت فیلمسازان زن در ایران با اروپا و آمریکا می‌پردازیم تا نشان دهیم چگونه حضور زنان در سینمای ایران بدون اجبار قانونی به یک پدیده طبیعی و پایدار تبدیل شده و این موضوع نیازمند بررسی دقیق‌تر ابعاد مختلف فرهنگی و اجتماعی در جوامع گوناگون جهان امروز است و الگویی برای سایر کشورها.

مسعود حنیفی
روزنامه‌نگار

جشنواره ونیز به عنوان یکی از معتبرترین رویدادهای سینمایی جهان همواره ویتترین مهمی برای آثار هنری بوده است. با این حال در هشتاد و سومین دوره این رویداد، چالش بزرگ عدم برابری جنسیتی بیش از پیش نمایان شده است. از بیست‌ویک فیلم حاضر در بخش مسابقه اصلی، تنها اثر می‌التوخی توسط یک زن کارگردانی شده است. این کاهش شدید حضور زنان با ریاست مگی جیلنهال بر هیئت داوران، تناقضی آشکار و عمیق ایجاد کرده است.

جیلنهال شخصاً این وضعیت را یک مشکل سیستماتیک خواند و تأکید کرد که تأمین مالی برای زنان در ساختار فعلی سینمای جهانی بسیار دشوارتر از مردان است. همزمان شش نهاد سینمایی ایتالیا با انتشار نامه‌ای سرگشاده، این ترکیب را یک بعدی و تحت سلطه مردان توصیف کردند و هشدار دادند که چنین رویکردی تنوع سینما را از بین می‌برد.

منتقدان همچنین مدیریت هنری جشنواره و آلبرتو باربررا تحت فشار قرار دادند و یادآور شدند که کیفیت یک مقوله خنثی و عینی نیست و معیارهای انتخاب اغلب ناخودآگاه به نفع مردان عمل می‌کنند و صدای زنان را کاملاً حاشیه‌ای می‌دانند. در نقطه مقابل این فضای ساختاریافته و انحصاری غرب، وضعیت سینمای ایران روایتی کاملاً متفاوت و امیدبخش دارد. برخلاف تصور عمومی که سینمای ایران را محیطی مردانه می‌پندارد، آمارها نشان می‌دهد که زنان ایرانی چه به صورت خودجوش و چه با ریل‌گذاری متولیان فرهنگی به بخشی جدایی‌ناپذیر از بدنه سینمای کشور تبدیل شده‌اند. پیش از پیروزی انقلاب اسلامی، تصویر زن در

این مضحکه را تمام کنید!

سعید مصباح
روزنامه‌نگار

فوتبال دیگر آن مستطیل سبزی نیست که بعد از ۹۰ دقیقه تمام شود. فوتبال امروز بخشی از فرهنگ عمومی جامعه است؛ میلیون‌ها نفر آن را می‌بینند، درباره‌اش حرف می‌زنند و از رفتار چهره‌هایش الگو می‌گیرند. بنابراین وقتی مدیریک باشگاه با ادبیات رکیک و زننده دهان باز می‌کند، دیگر نمی‌توان پشت عبارت‌های مضحکی مثل جو ورزشگاه و هیجان فوتبال پنهان شد. این بی‌اخلاقی است؛ ناهنجاری فرهنگی است و بدتر از همه، وقتی از سوی یک مدیر فوتبال رخ می‌دهد، توهین به شعور مخاطب است.

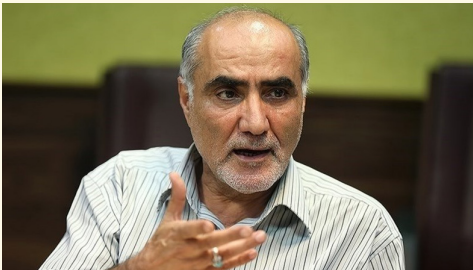
ویدئوها و صداهای ضبط شده از حواشی دیدار تراکتور و گل‌گهر واقعاً تأسف بار است. در یکی از این تصاویر و اصوات، خداداد عزیزی با الفاظ بسیار رکیک فردی را مورد خطاب قرار می‌دهد که به گمان برخی، امید عالیشاه است. اگر مدیران تراکتور هنوز خودشان را مدیریک مجموعه فرهنگی-ورزشی می‌دانند، باید یک سؤال جدی از خودشان بپرسند: این چه فرهنگی است که قرار است نمایندگی‌اش کنید؟ مدیری که نمی‌تواند خشمش را کنترل کند و زیانش را مدیریت کند، چگونه قرار است فرهنگ یک باشگاه را مدیریت کند؟ عجیب‌تر اینکه این نخستین بار نیست که خداداد عزیزی حاشیه‌ساز می‌شود. سال‌هاست هر بار نام او در فوتبال مطرح می‌شود، حاشیه و جنجال هم کنارش دیده می‌شود. پس مشکل دیگر یک لحظه عصبانیت نیست؛ مشکل، تکرار یک الگوی رفتاری است. سؤال اینجاست که مدیران تراکتور تا کجا می‌خواهند چشم روی این رفتارها ببندند؟

اما هواداران هم از مسئولیت مبرا نیستند. هواداران تراکتور مدعی هستند که در دیگر شهرها به آنها فحاشی می‌شود اما بخشی از هواداران تراکتور روی تمام فحاشی‌های شهرهای دیگر را سفید کرده‌اند. فحاشی رکیک به عالیشاه پیش از شروع مسابقه، آن هم به بازیکنی که اساساً از کم حاشیه‌ترین چهره‌های فوتبال ایران است، نه کری خوانی است و نه تعصب. این اسمش ناهنجاری فرهنگی است. تعصب اگر قرار باشد با ناسزا و تحقیر معنا پیدا کند، دیگر ارزشی ندارد.

هواداران تراکتور و باقی تیم‌ها هم باید بفهمند که ورزشگاه ملک شخصی آنها نیست. زن و کودک هم فوتبال می‌بینند. خانواده‌ها هم حق دارند فوتبال را بدون شنیدن سیل ناسزا دنبال کنند. و مدیران فوتبال هم باید بفهمند دوران پنهان کاری تمام شده است. دیگر فقط دوربین صداوسیما نیست که صدا را قطع کند و فحاشی را از قلاب تلویزیون بیرون بکشد. امروز هزاران دوربین موبایل در ورزشگاه روشن است. هر توهین، هر فحش و هر رفتار زشتی می‌تواند چند دقیقه بعد جلوی چشم میلیون‌ها نفر باشد.

«لانچر را پیدا کنید» ساخته

می‌شود!

فیلم سینمایی «لانچر را پیدا کنید» به تهیه‌کنندگی منوچهر محمدی پروانه ساخت گرفت تا به عنوان نخستین فیلم جنگی سینمای ایران که تماماً با هوش مصنوعی ساخته می‌شود، وارد مرحله تولید شود. محمدی اعلام کرد دریافت پروانه ساخت این فیلم انجام

شده و از آغاز روند تولید آن خبر داد! «لانچر را پیدا کنید» از پروژه‌های سینمایی مرتبط با جنگ تحمیلی است و قرار است تمامی مراحل ساخت آن با استفاده از فناوری هوش مصنوعی انجام شود. استفاده از این فناوری در تولید یک فیلم سینمایی جنگی، می‌تواند امکان بازسازی موقعیت‌ها و فضاهای مرتبط با جنگ را با شیوه‌ای متفاوت از تولیدات معمول سینمای ایران فراهم کند.

جزئیات بیشتری درباره داستان، کارگردان و زمان آغاز تولید این فیلم اعلام نشده است. با این حال، طبق اعلام منوچهر محمدی، احتمال دارد نخستین رونمایی از «لانچر» را پیدا کنید! در جشنواره فیلم فجر امسال انجام شود. این پروژه با توجه به استفاده کامل از هوش مصنوعی در فرایند تولید، یکی از تجربه‌های تازه و متفاوت سینمای ایران محسوب می‌شود.